

פרשת צו

על פי הסוד ותורת הקבלה

עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות (סוטה ג:ע"א).

אבל, הנפש נשאר בגוף, היא זו שחוטאת. לכן, לא נמצא בתורה על הנשמה או הרוח שחטאו, אך כן נמצא כתוב, על הנפש החוטאת.

כָּל אֲכָל חֲמִיץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל
(שמות יב:טו) **כָּל אֲכָל מִחֲמִצָּת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ**
הַהוּא מֵעֵדֶת יִשְׂרָאֵל (שמות יב:ט) **וְשִׁמְרֶתֶם אֶת**
הַשֶּׁבֶת כִּי קֹדֶשׁ הוּא לָכֶם מִחֻלְלֶיהָ מוֹת יוֹמָת
כִּי כָל הָעֹשֶׂה בָּהּ מִלְּאֲכָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הַהוּא מִקֶּרֶב עַמִּיהָ (שמות לא:יד) ועוד.

כאשר הנפש חוטאת, היא מפילה חלק מהחיות שלה לעולם החושך, החיות הזו היא ניצוץ של חיים, ניצוץ של קדושה, ולאחר שנופל, הוא שבוי בידי עולם הטומאה, כלומר, נופל בשבי.

חשוב להבין, הניצוץ הוא לעולם קדוש, והטומאה אינה יכולה לעשות בו שימוש, אך הקליפה יונקת מחיותו, וזוכה בהנאות מעצם החזקתו אצלה.

ובבוא היום, הקליפה דורשת כופר ופדיון עבור אותו ניצוץ שנפל אצלה בשבי.

מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת
קִרְבָּנְכֶם (ויקרא א:ב) **מִן הַכֹּשְׂבִים אוּ מִן הָעִזִּים**
(ויקרא א:י) **מִן הַתְּרִים אוּ מִן בְּנֵי הַיּוֹנָה** (ויקרא א:יד)
סֵלֶת יִהְיֶה קִרְבְּנֹךָ וְיִצֶק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ
לְבִנָּה (ויקרא ב:א) **עַל כָּל קִרְבְּנֶךָ תִּקְרִיב מִלַּח**
(ויקרא ב:ג) **וְאִם תִּקְרִיב מִנְחַת בְּכֹרִים** (ויקרא ב:יד)
ועוד.

מה הקשר בין הקורבן, פרה, שור, כבש, ציפור, סולת, מלח וכו', לבין העבירה שאדם עשה? מדוע שריפת הקורבן מכפרת? נסביר זאת עפ"י הקבלה.

האדם מחולק למדרגות רוחניות - נפש, רוח, נשמה - נר"ן.

כאשר אדם עומד לעבור עבירה חס ושלום, רגע לפי כן, נשמתו מסתלקת, בכדי שלא להשתתף בחטא.

רוחו, גם כן מסתלקת, ובמקומה נכנסת רוח שטות.

ככתוב בגמרא אמר ריש לקיש: אין אדם עובר

בהמה, עוף או סולת וכו', והיה מתוודה עליו את עוונותיו. ברגע הוידוי, השם יתברך היה מזמן את הניצוץ הרוחני שנפל בשבי לאותו אדם, בעקבות חטאו, ומכניס אותו לקורבן.

לאחר מכן הכהנים היו מנתחים וחותכים את הבהמה לחתיכות ובפעולה זו למעשה היו מפרידים את הטומאה מאותו ניצוץ.

הניצוץ היה מתלבש בדיבור של הכהן, ודרכו עולה לציץ, ומהציץ לוקחים אותו המלאכים, הנקראים אַרְאָלִים, דרך זריקת הדם, ובשריפה, מעלים אותו לשורשו.

על ידי השריפה על המזבח היה משתחרר אותו ניצוץ מהחומר העכור שאליו נפל, ודרך העשן היה עולה עד העולם רוחני.

העשן המיתמר לשמים היה גורם לזיווגים רוחניים שבעקבותם היה יורד שפע עצום מלמעלה, הייתה נגרמת נחת רוח גדולה בשמים, דבר הנקרא, מיתוק דינים, זהו סוד רֵיחַ גִּיחַח אֲשֶׁה לָהּ.

פסח

השבת שלפני פסח מכונה השבת הגדול בו כולנו נוהגים ללמוד וללמד אודות הלילה הגדול והלכותיו, ולהתכונן לקראת ליל הסדר.

עם ישראל בתחילת התהוותו, לפני יציאת מצרים, נמשל לעובר המתהווה ברחם אימו,

ממש כמו הנופלים בשבי ל"ע בידי המרצחים הדורשים כופר רב בעבור השבוי. ואפילו אין רוח באפן, מכיוון שהקליפה יודעת עד כמה הניצוץ הקדוש חשוב ויקר ליהודים. מדוע?

הבלא דגרמי

ישנה עצם קטנטנה, גודלה מזערי כגודל עדשה, אינה מתכלה בקבר, לא ניתן לשורפה, ולמלאך המוות אין כלל שליטה בה - זו עצם הלוז.

רבי יהושע בן חנניא אמר מהיכן הקב"ה מציץ את האדם לעתיד לבא? אמר לו, מלוז של שדרה, אמר לו מנין אתה יודע? אמר לו, טחנו ברחים ולא נטחון, שרפו באש ולא נשרף, נתנו במים ולא נמחה, נתנו על הסדן והתחיל מכה עליו בפטיש, נחלק הסדן ונבקע הפטיש, ולא חסר כלום: (בראשית רבה:כח)

בעצם הלוז, מקושרים בה עדיין ניצוצי חיים, מה שנקרא הבלא דגרמי - וממנה יבנה הגוף בתחיית המתים בב"א.

העלאת הניצוץ

כאשר אדם חוטא, נוצרים מזיקים, שדים ונגעי בני אדם.

בזמן בית המקדש, האדם החוטא היה לוקח

ונתון לחסדיה, ללא יכולת דיבור או מעשה, חסר אונים ונשלט לחלוטין. שעשה עימנו הקדוש ברוך הוא, באותו לילה מיוחד, הם על מנת להקנות ליהודי העֶבֶד את יכולת הדיבור.

לאחר היוולדו, לאט לאט, לומד ללכת ולדבר ועם הזמן לומד לחיות בכוחות עצמו, עד שבגרותו מתכנן את חייו בכוחות עצמו מתוך עצמאות מוחלטת. התינוק לאחר היוולדו, לומד להפעיל את שני המוחות הקדמיים, לומד לדבר ולחשוב ולאחר כמה שנים מצליח לנהל שיחה ודיון שלם, עם שאלות ותשובות.

כלומר, ישנו תהליך מהיותו חסר אונים עד לעצמאותו המוחלטת, עד היותו בן חורין. באופן דומה, גם המוחין של עם ישראל.

כפי שלמדנו, במוח ישנם ארבעה מוחות, שניים בקדמת הראש, נקראים חֶכְמָה וּבִינָה, ושנים מאחור, מעל העורף, הנקראים שניהם יחד דִּיעָה. בחג הפסח, נשב בצוותא בחגיגות ונערוך את הסדר כמצוותו, נאכל מצות, נשתה יין, נאכל כרפס וחרוסת, ביצה וחזרת.

העובר, במעי אימו, אינו יכול לדבר, מכיוון שהמוחות עדיין אילמים, ואינם פועלים, כך בדיוק מוגדר עֶבֶד, נטול עצמאות, אין לו רשות לדבר או להביע עצמו, בדומה לאילם.

כך מצויים עם ישראל בגלות מצרים, נתונים תחת שליטתו של פרעה הרשע, וכאשר ישתחררו ממצרים, הם ילכו במדבר.

מדוע הוציאם השם יתברך דווקא למדבר? מדבר, לשון דְּבוּר, במדבר הם זוכים ליכולת ורשות הדיבור. בכך נהפכים כמעט לחלוטין לבני חורין, אך להכרזת החופש האמיתית יזכו לאחר חמישים יום, במעמד הר סיני, כאשר יקבלו תורה משמים ויהפכו לבני חורין לחלוטין.

במהלך ליל הסדר נזכור שכל המצוות והנס

בתחילת הסדר, מיד אחרי הקידוש, אנו בודקים

אם עת הגאולה שלנו הגיעה, איך?

סיפור אסתר לדוגמא.

המושג סיפור נשמע ילדותי מעט, אך בעולם הרוחני ההיפך הוא הנכון.

ספר היצירה, המיוחס לאברהם אבינו ע"ה מסביר שהמושג סיפור הוא בעל משמעות עצומה וגבוהה ונגזר משורש המושג סְפִירָה.

כפי שהסְפִירָה קשורה לשפע האלוקי בקשר אמיץ וחזק, כך גם המושג סיפור, כלומר, כאשר נרצה לתאר מדרגה רוחנית גבוהה מאד נשתמש דווקא במושג 'סיפור'.

הסיפור, גורם למוח לפעול, וכאשר המוח מתחיל לפעול, בצד הקדושה, האדם יכול להבין את האלוקות, המוח הזה הוא כמו משקפי שמש שבזכותם אנו יכולים להביט בשמש, כך האדם יכול להביט באלוקות.

את המוח הזה מקבלים בזכות 'הסיפור', כך גם מכונה התורה 'הסיפור המקראי'.

לעומת זאת, המגילה השפעתה שונה, היא ממשיכה את השפע של התפילה לאורך כל יום הפורים, מה שאין כן בימות השנה הרגילים, בהם השפע התפילה מסתיים בתום התפילה.

אנו בודקים אם הילדים בשולחן יודעים לדבר, יודעים לשאול שאלות, האם הם יודעים לשאול את ארבעת הקושיות **מַה נְשַׁתְּנָה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלַּיְלוֹת**, ולכן נוהגים לאפשר לכל ילד לקרוא שאלה.

אם הילדים בשולחן מעלים שאלות על השם יתברך, על יציאת מצרים, המצוות ועשייתם, זה הסימן עבורנו שמוחין גדולים עומדים להתגלות הלילה הזה.

ליל הסדר סובב סביב מצווה מיוחדת שנקראת **וְהִגְדַת לְבִנְךָ**, ישנו ציווי מיוחד מהתורה לספר את סיפור יציאת מצרים אף על פי שכולנו מכירים אותו משנים עברו, עלינו להתייחס אל הסיפור כאילו הוא חדש לנו בכל שנה.

ככתוב **וְהִגְדַת לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעֶבְרַת זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדֶךָ וּלְזִכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיךָ כִּי בְּיַד חֲזָקָה הוֹצֵאתָ ה' מִמִּצְרַיִם. וְשִׁמְרַתְּ אֵת הַחֲקָה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָה מִיָּמִים יְמִימָה** (שמות יג:ח-י)

שבת ההגדה

הזוהר הקדוש מאריך בשבח אמירת ההגדה, ומתאר כיצד השם יתברך פוקד על כל צבא

סיפור או מגילה

מדוע ההגדה נקראת 'סיפור יציאת מצרים' ואילו בפורים אנו קוראים 'מגילת אסתר' ולא

השמים לרדת לכל בית יהודי ולשמוע את שבח יציאת מצרים.

סדר

מדוע נקרא ליל 'הסדר'? כאשר לומדים על ליל הסדר עפ"י הקבלה, נוכחים לגלות שלמעשה דווקא בלילה הזה אין סדר! מדוע?

כאשר רצה הקדוש ברוך לגאול את אבותינו הוא היה צריך לגדל אותם ממעמד של עבדים למעמד של בני חורין. התהליך הזה, אם היה מתרחש בדרך הטבע, אזי תחילה היה צריך הקדוש ברוך הוא לתת לעם ישראל שפע קטן, ולאט לאט להגדילו.

כמו שמרגילים תינוק תחילה לינוק חלב ולאט לאט מרגילים אותו לאוכל מוצק.

עם ישראל היה צריך לקבל תחילה מוח קטן ולאט לאט להגדילו עד לכדי בני חורין ממש ואז להיגאל.

אבל האופן זה, פרעה וחבריו היו מתבוננים בתהליך הגדילה של עם ישראל כדרך הטבע והיו מטכסים עצות ופעולות להפריע ולמנוע אותו, ודאי לא היו מאפשרים להם לצאת ממצרים.

מה עשה השם יתברך ברוב חסדיו?

גרם לאי סדר, גרם לכך שהילד יאכל בשר לפני שהוא יונק חלב, שהתינוק הנולד ידבר וישאל קושיות.

מה מיוחד בכך? הרי שנה שעברה אמרנו אותם דברים.

זהו יסוד לכל מעשינו כמעט, בדיוק את אותה שאלה עלינו לשאול שלוש פעמים ביום כאשר אנו מתפללים אותו נוסח תפילה וכן בכל שבת ושבת אנו חוזרים על אותה פרשיה שקראנו בשנה שעברה.

התפילות, הלימוד, קריאת הפרשה, כולם עוסקים עם האותיות. כ"ב האותיות הן הכלים של השם יתברך, מעין צינורות שדרכם ירד השפע האלוקי.

אמנם התבנית חוזרת על עצמה בכל תפילה ובכל שנה בפרשת השבוע, אבל השפע הזורם אלינו דרך הצינורות האלו, הוא שפע מחודש שלא היה כמוהו לפני כן מעולם.

בדומה קצת לסליל שעולה בתנועה סיבובית, מעלה מעלה בלי סוף - כך גם ההתעלות הרוחנית שלנו בקיום התורה והמצוות, נמצאת בעליה רוחנית מתמדת בעולם הקדושה.

אם כן, ניתן להבין מדוע בליל הסדר המלאכים באים לשמוע את קריאת ההגדה, אף על פי שקראנו אותה שנה שעברה, השפע שיתגלה דרך הקריאה הזו הינו שפע מחודש שלא נראה כמותו מעולם, ורק עם ישראל המקיימים את המצוות האלו גורמים לשפע האלוקי הזה להתגלות.

לפי התכנון של בורא עולם, לכל אחד יש 'הגדת חיים' משלו שהוא בטוח שהיא לא מנוהלת לפי הסדר הנכון, לפעמים מרוצה ולפעמים אינו מרוצה ממנה, אבל בסוף 'הסדר' הוא יגלה שהכל היה מהלך רציף מתוכן ומדויק מאיתו יתברך.

כלומר, הקדוש ברוך הוא גרם לשפע עצום להאיר בנשמות ישראל בן לילה, דבר שעל פי הטבע אין בו שום הגיון, מהלך אלוקי זה גרם לבהלה וזעזוע אצל פרעה וחייליו, דבר שגרם להם להבין שמדובר במהלך מעל הטבע, מהלך ארוקי.

שנזכה לגאולה שלמה בבאכ"ה.

ולכן שחררו את אחיזתם בבני ישראל, וכך יכלו לצאת לחירות.

פסח שמח וכשר.

אם כן מדוע נקרא ליל הסדר?

התשובה היא עמוד האמונה שלנו, נכון שהלילה הזה אין בו סדר, וגם לפי סדר המצוות נשים לב שאוכלים כרפס לפני מצה, ומדברים דברי תורה עוד לפני הסעודה וכו', אבל כל זה נחשב לאי סדר בשכל ההגיוני שלנו!

לנו זה נראה כאי סדר, אבל בשמים נקבע שבזמן הזה – זה הסדר הנכון והרצוי.

כך גם במאורעות חיינו, אנו אוהבים תכנון ושיגרה, כי הדבר גורם לנו לחשוב שאנו בשליטה, **בְּחַי וְעֵינָם יְדֵי עֲשָׂה לִי אֵת הַחֵיל הַזֶּה** (דברים ח:יז)

אך כשבאופן פתאומי המאורעות מתרחשים בניגוד לתכנון הקפדני שלנו, אנו מבינים שיש מעל הטבע, שהשם יתברך הוא הקובע והמחליט וברגע שהתובנה הזו מופיעה, אנו מקיימים הפסוק **וְזָכַרְתָּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הִנְתֵּן לְךָ פֶּחַ לְעֲשׂוֹת חֵיל** (דברים ח:יח)